

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 8, 20.09.2024

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, § 5, 13.03.2025

Kunnanhallitus, § 58, 31.03.2025

§ 58

Maaseutuhallinnon YT-alueen järjestämisen ja hallinnon tulevaisuus

MUODno-2024-380

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 20.09.2024, § 8

Valmistelijat / lisätiedot:

Annika Leinonen, vs. maaseutusihteeri, annika.leinonen@muonio.fi

Maatalouden tilanne huononee ja maatilat vähenevät entisestään. Toiminnan jatkuvuuden ja eriyttämistehtävien kannalta yhdistyminen isommaksi alueeksi voisi olla järkevää.

Tunturi-Lapin yt-alueen henkilöstöratkaisut on tehty vuoden 2025 loppuun saakka, jotta on mahdollista tehdä muutoksia organisaatioon ja rakenteisiin. On ajankohtaista miettiä tarkemmin resurssien kohdentamista ja millaisella asiantuntijuudella viransijat täytetään. Yhteistoiminta-alueiden laajentamisella voitaisiin turvata toiminnan jatkuvuus ja henkilökunnan sekä asiantuntijuuden monipuolisuus. Lisäksi suuremmassa työyhteisössä olisi enemmän särkymävaraa esimerkiksi sairastumisien varalta. Paikallisviranomaisia on oltava hajautettuna koko alueella ja isäntäkunnassa hallintopalvelut (henkilöstöhallinto, kirjaamo, tekniikka/ laitehallinto). Tarvittaisiin myös vähintään kaksi työntekijää/toimipaikka, jotta paikallinen asiantuntijuus säilyisi ja särkymävaraa olisi myös paikallisesti, varsinkin petovahinkojen käsittelyn osalta.

Mitkä voisivat olla mahdollisia aluejakoja?

Yhdistyminen on järkevintä maantieteellisesti vierekkäisillä alueilla, mutta mietittäväksi jää onko se itä-länsi vai pohjoinen-etelä akselilla.

Itä-Länsi

- Liikkuminen helpompaa pystyakselilla (pohjoinen-etelä)
- Sekä poro- että maatalouspainotteista asiantuntijuutta

Pohjoinen-Etelä

- Saamelaisalueet samalla YT-alueella
- Liian poropainotteinen?

Uuden YT-alueen tulisi olla tarpeeksi iso henkilökunnan ja asiantuntijuuden turvaamiseksi. Mahdollisia yhdistymisalueita mietittäessä tulee siis ottaa huomioon sijainnin lisäksi myös YT-alueiden henkilöstömäärä ja osaaminen sekä halukkuus isäntäkunnaksi. YT-alueiden maaseutuviranomaiset tulevat käymään keskustelua asian tiimoilta Teams-kokousten ja tapaamisten kautta.

Lisäksi tulee miettiä, millaisella aikataululla yhdistymistä lähdettäisiin tavoittelemaan ja miten maaseutulautakunnan käy YT-alueiden yhdistyessä.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Lohvansuu, vt. luonnonvarapäällikkö

Lautakunta merkitsee tilanteen tiedoksi ja käy evästekeskustelua.

Kokouskäsittely

Lautakunta keskusteli laajasti asiasta ja esitti huolensa paikallisen toiminnan jatkuvuudesta. Yhdistymistä mietittäessä tulee ottaa huomioon etteivät välimatkat käy liian suuriksi, ja porovahinkojen maastotarkastusten tekeminen tulee turvata. Lisäksi lautakunnassa ehdotettiin asiakasnäkökulman kyselyä aiheesta.

Matti Myllykangas poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös

Lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, 13.03.2025, § 5

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä (210/2010) määrää, että kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuksi EU:n ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella tarkoitetaan kunnan tai kuntayhtymän toimielintä tai viranhaltijaa, joka hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä yhden tai useamman kunnan alueella.

Lisäksi laissa todetaan, että kunnan on järjestettävä tehtävien hoitaminen siten, että sen alueella tehtäviä hoitaa yhteisen johdon alaisuudessa vähintään kolme viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa tehtäviä hoitavaa yksikköä, ja tehtävien hoitamiseen osallistuu vähintään viisi viranhaltijaa tai toimihenkilöä.

Enontekiön, Kittilän ja Muonion kunnat sopivat vuonna 2012 yhteistoiminnasta maaseutuelinkeinoviranomaisen hallinnollisten tehtävien hoitamisesta ja ko. tehtävien hoitamisessa tarpeellisten palvelujen järjestämisestä hallinnossa 1.1.2013 alkaen. Isäntäkuntana toimii Muonio.

Sopimuksessa määritellään toimeenpanoon liittyväksi organisaatioksi Muonion kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva Tunturi-Lapin maaseutulautakunta, johon Enontekiö ja Kittilä asettavat omat jäsenensä. Sopimuksen mukaan maaseutulautakunnan tehtävänä on hoitaa maaseutuelinkeinojen hallintoon liittyvät tehtävät sopijakuntien alueella siten kuin lainsäädännössä (210/2010) määrätään ja ko. sopimuksella sovitaan. Maaseutuun ja sen elinkeinoihin liittyvät kehittämissuhteet ja muut sen kaltaiset palvelut kukin sopijakunta hoitaa itse omalla alueellaan.

Maaseutulautakunta on huomioitu Muonion kunnan hallintosäännössä maaseutuelinkeinoviranomaiseksi ja sopimuksen mukaan lautakunta käsittelee kaikki ne asiat, joissa voimassa olevien säädösten ja niiden perusteella annettujen

määräysten mukaan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena on tosiasiallinen mahdollisuus harkinnan käyttämiseen.

Maaseutuhallinnon tehtävissä työskentelee kaksi kokoaikaista viranhaltijaa, maaseutupäällikkö ja -sihteeri. Lisäksi hallintojohtajalla on määrättyjä tehtäviä lähinnä korvaushakemusten käsittelyssä. Virkajärjestelyt on tehty vuoden 2025 loppuun määräaikailla ratkaisulla, koska tiedossa oli organisaatio-, henkilöstö- ja tehtävämuutoksia. Molemmat virat vapautuvat 1.1.2026 alkaen.

Lain edellyttämä henkilöstön määrä on haasteellista toteuttaa, lähes kaikilla Lapin YTA-alueilla on vaihtuvuutta henkilöstössä. Sijaisuudet ja varajärjestelmät toiminnan turvaamiseksi perustuvat pitkälle henkilösuhteisiin ja poissaoloihin varautuminen on vaikeaa.

Lapissa maaseutuhallinnon YTA-alueita on mm. Itä-Lapin alue (Kemijärvi, Pelkosenniemi, Salla ja Savukoski), Inari (Utsjoki), Ylitornio (Pello ja Kolari), Sodankylä, Tervola (Keminmaa, Ranua, Simo, Kemi, Rovaniemi ja Tornio). Posion kunta kuuluu Kuusamon hallinnoimaan yhteistoiminta-alueeseen.

Vain Tunturi-Lapin ja Tervolan YTA-alueilla Lapissa on erillinen maaseutulautakunta, Tervolassa toimii lisäksi jaosto ja neuvottelukunta. Muilla YTA-alueilla ei ole erillisiä toimielimiä, vaan maaseutuelinkeinoviranomaisena toimii hallintosäännön mukaisesti esim. kunnanhallitus, tekninen lautakunta tai viranhaltija.

YTA-alueita on perustettu myös mm. ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtäviin. Perusteena on mm. osaamisen keskittäminen ja ns. leveämmät hartiat sekä joustavuus, kun henkilöstöä on enemmän yhden työnantajan palveluksessa.

Eri YT-alueiden toiminta poikkeaa toisistaan, pohjoisilla YT-alueilla painottuu riistavahinkolain mukainen toiminta porotalouden vuoksi.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Lohvansuu, vt. luonnonvarapäällikkö

Maaseutulautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle, että

- 1.1.2026 alkaen yhteistoimintasopimusta maaseututehtävien hoitamisesta muutetaan siten, että
 - maaseutuelinkeinoviranomaisen toimivalta on Muonion kunnanhallituksella tai määrättyllä viranhaltijalla,
 - Tunturi-Lapin maaseutulautakunta lakkautetaan 1.1.2026 alkaen ja nykyinen lautakunta jatkaa toimikautta siihen saakka,
 - talousarvio ja tilinpäätös sisällytetään Muonion kunnan hallinto- ja talouspalveluihin omana tehtäväalueenaan, tiedot toimitetaan Enontekiön ja Kittilän kuntiin.
- Sopimukseen tehdään myös tarkennuksia mm. henkilöstön osalta ja palvelun järjestämisen osalta sivutoimipisteissä.
- Kunnanhallitus pyytää lausuntoja Enontekiön ja Kittilän kunnilta Tunturi-Lapin yhteistoiminta-alueen sopimuksen päivittämisestä.
- Kunnanhallitus ryhtyy selvittämään mahdollisuutta yhteistyöhön Pohjois-Lapin kuntien kanssa.

Kokouskäsittely

Puheenjohtajan rooli siirtyi Juha Hettulalta Hannu Rannalle.

Lautakunta keskusteli laajasti asiasta ja esitti huolensa keskusteluyhteyden jatkuvuudesta viranhaltijoiden kanssa, jos maaseutulautakunta lakkautetaan. Toivomuksena olisi tuoda kentän mielipiteet ja kokemukset edelleen viranhaltijoiden tietoisuuteen tulevaisuudessa, esimerkiksi useamman kerran vuodessa järjestettävillä kuulemistilaisuuksilla.

Matti Myllykangas ja Katri Rantakokko poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Päätös

Lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen sillä muutoksella, että kunnanhallitukselle esitettävään ehdotukseen kirjataan "Tunturi-Lapin maaseutulautakunta lakkautetaan **nykyisessä muodossaan** 1.1.2026 alkaen ja nykyinen lautakunta jatkaa toimikautta siihen saakka".

Kunnanhallitus, 31.03.2025, § 58

Valmistelija / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Tunturi-Lapin maaseutulautakunta käsitteli asiaa 13.3.205 § 5 ja ehdottaa kunnanhallitukselle, että

- 1.1.2026 alkaen yhteistoimintasopimusta maaseututehtävien hoitamisesta muutetaan siten, että
 - maaseutuelinkeinoviranomaisen toimivalta on Muonion kunnanhallituksella tai määrätyllä viranhaltijalla,
 - Tunturi-Lapin maaseutulautakunta lakkautetaan nykyisessä muodossaan 1.1.2026 alkaen ja nykyinen lautakunta jatkaa toimikautta siihen saakka,
 - talousarvio ja tilinpäätös sisällytetään Muonion kunnan hallinto- ja talouspalveluihin omana tehtäväalueenaan, tiedot toimitetaan Enontekiön ja Kittilän kuntiin.
- Sopimukseen tehdään myös tarkennuksia mm. henkilöstön osalta ja palvelun järjestämisen osalta sivutoimipisteissä.
- Kunnanhallitus pyytää lausuntoja Enontekiön ja Kittilän kunnilta Tunturi-Lapin yhteistoiminta-alueen sopimuksen päivittämisestä.
- Kunnanhallitus ryhtyy selvittämään mahdollisuutta yhteistyöhön Pohjois-Lapin kuntien kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus käynnistää Tunturi-Lapin maaseutuhallinnon YT-alueen sopimusmuutoksen valmistelun siten, että uusi sopimus tulee voimaan 1.1.2026 ja pyytää alueen kunnanhallituksen puheenjohtajat ja kunnanjohtajat sekä vastaavat viranhaltijat neuvotteluun.

Kokouskäsitely

Hallitus keskusteli laajasti mahdollisesta muutoksesta, edunvalvonta nähtiin tärkeäksi maaseutuun ja luonnonvaroihin nojaavien elinkeinojen kannalta.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tiedoksi

maaseutupäällikkö ja -sihteeri, Kittilän kunta, Enontekiön kunta

Nähtävillä kunnan verkkosivuilla 8.4.2025 alkaen.

Otteen oikeaksi todistaa

15.04.2025

Katri Rantakokko
hallintojohtaja

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty sähköpostilla 15.4.2025.

Muutoksenhakukielto

§58

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)